

**INOVAȚIA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR CONTABIL PRIN
CONSERVAREA BIODIVERSITĂȚII ȘI ECOSISTEMELOR**

**INNOVATING THE HIGHER EDUCATION ACCOUNTING SYSTEM BY CONSERVING
BIODIVERSITY AND THE ECOSYSTEMS**

BÎRCĂ Aliona

dr. hab, conf. univ., Institute of Agricultural Economics, Romania, Academy of Economic Studies of

Moldova, birca.aliona1@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9365-7639>

***Abstract:** National accounting higher education is conforming to changes in the global economy. In this sense, biodiversity and ecosystem services are the next steps in the evolution of sustainable development based on transparency. Ecosystem services are that part of biodiversity that carries an economic and accounting footprint with reference to supply, extraction and production services. Improved accounting involves reviewing the content of expenses and including those related to biodiversity conservation, risk and opportunity assessment criteria, cost content and the concept of biodiversity performance.*

Keywords: biodiversity, ecosystem services, accounting education

JEL Classifications: M14, M41, Q57, L25, I23

Introducere

Până nu demult ne orientam spre ajustarea învățământului superior contabil potrivit politicilor internaționale de dezvoltare sustenabilă. Politicile active ale IFAC și ale burselor de valori în acest sens se modifică în funcție de performanțe, impactul societal, economia verde, încălzirea globală. În prezent, aria de investigație se lărgeste, iar problemele semnificative ale conservării biodiversității și ale serviciilor ecosistemice sunt și ale contabilității. Studiul acestei probleme îl inițiem prin cercetarea cauzelor ce au determinat implicarea directă a contabilității, urmată de examinarea în detaliu a laturii contabile a biodiversității și a serviciilor ecosistemice. În consecință, urmărim să aducem unele propuneri pentru actualizarea curriculumului universitar contabil.

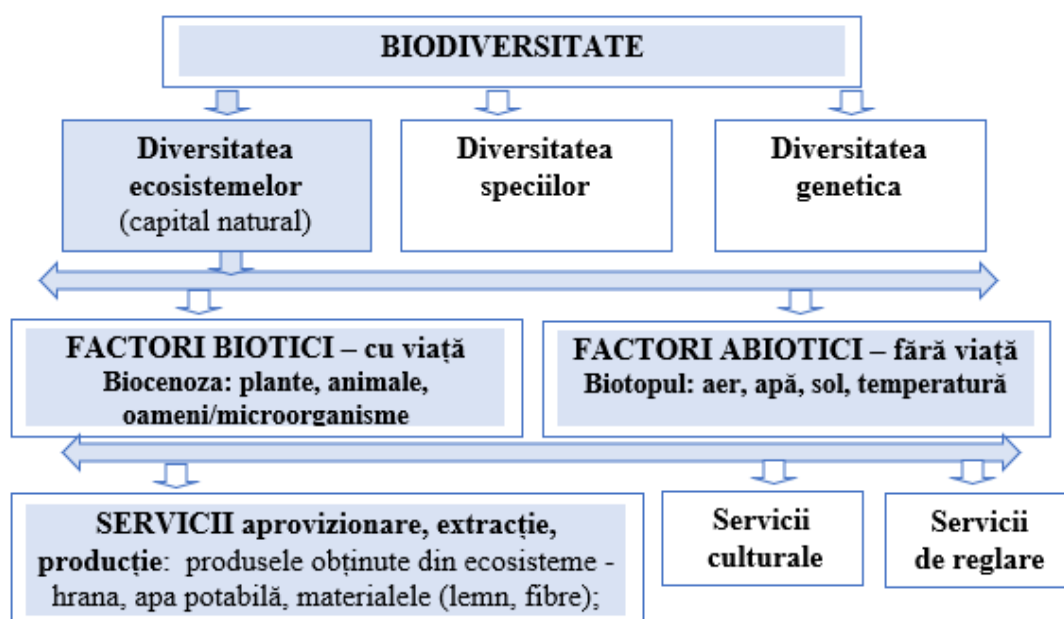
Cadrul dezvoltării politicilor și a strategiilor contabile privind conservarea biodiversității

Unul dintre cele mai semnificative evenimente ce a marcat intensificarea politicilor și strategiilor în domeniul dezvoltării sustenabile ține de Acordul de la Paris – Convenția - cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice – 2016. Acest acord include un plan de acțiuni privind limitarea încălzirii globale determinând entitățile să elaboreze strategii pe termen lung, mediu și scurt cu privire la reducerea emisiilor de gaz în activitățile desfășurate, iar dacă implică mijloace financiare semnificative, atunci trebuie prezentate în situațiile financiare. Spre exemplu pentru raportările financiare 2021, standardele IFRS nu conțineau referințe în mod explicit legate de climă, însă companiile trebuiau să prezinte informații legate de modul în care conducerea a luat în considerare aspectele legate de climă în legătură cu cele mai semnificative judecăți și estimări pe care le-a realizat. În scopul accelerării acțiunilor în vederea atingerii obiectivelor Acordului de la Paris, Summitul

COP26 din Glasgow 2021 a avut un rol important în protejarea planetei prin discutarea acțiunilor concrete în sprijinul entităților în procesul tranziției spre o economie verde. În această perspectivă, administratorii fundației IFRS au anunțat crearea Consiliului pentru Standardele Internaționale de Sustenabilitate (ISSB) care funcționează alături de IASB. Elaborând ulterior o serie de acte normative, iar în noiembrie 2024 au fost aprobate IFRS S1 *Dispoziții generale pentru prezentarea informațiilor financiare cu privire la sustenabilitate (General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information)* și IFRS S2 *Prezentări de informații legate de climă (Climate-related Disclosures)*. Astfel, dacă până nu demult se vorbea despre standarde de sustenabilitate, rapoarte de sustenabilitate, în prezent problema se amplifică și îmbracă o altă formă prin includerea problemelor legate de conservarea biodiversității și cuantificarea capitalului natural. O altă măsură în acest sens vizează lansarea de către Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare în 2023 spre discuții publice a ISSA 5000 *Dispoziții generale pentru misiunile de asigurare în materie de sustenabilitate (General Requirements for Sustainability Assurance Engagements)*. Acest standard a fost aprobat în noiembrie 2024 cu aplicabilitate din ianuarie 2025 și conține reguli/principii specifice misiunilor de asigurare limitată și asigurare rezonabilă în legătură cu informațiile ce vizează dezvoltarea sustenabilă, respectiv biodiversitatea și economia verde.

Economia verde din perspectiva biodiversității

Axată în ultima perioadă pe cercetări temeinice în domeniul guvernancei corporative, ne dam seama că știința economică trece printr-o nouă etapă și anume economia verde. Dezvoltarea durabilă și/sau sustenabilă, transparența în activitate se completează prin noi elemente cu referire la biodiversitate și servicii ecosistemice. Problemele căutării celor mai adecvate căi de conservare a biodiversității este tot mai mult discutată la nivel internațional, iar contabilitatea trebuie să accepte o nouă provocare prin căutarea celor mai eficiente căi de îmbunătățire a științei, a învățământului și a activității practice. În acest sens, a fost analizată la modul general noțiunea de biodiversitate prin delimitarea la modul general în figura 1 a laturii economice a acesteia.

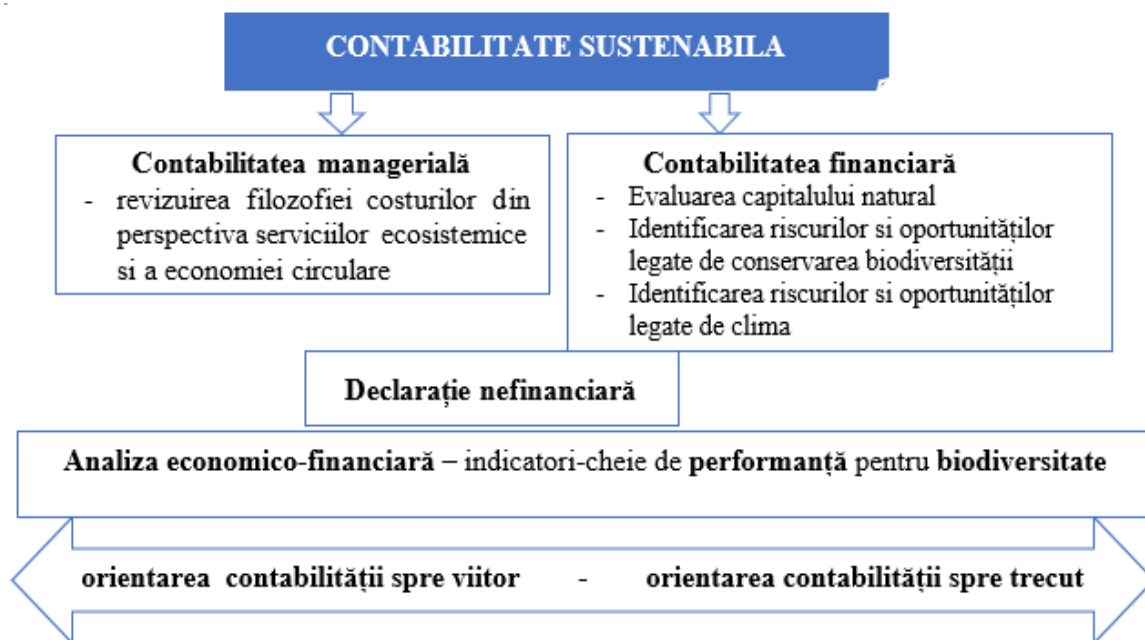
Figura 1. Elementele generale ale biodiversității și perspectiva economică

Sursa: elaborată de autor în baza [2], [6]

După cum se observă din figură, latura economică a conceptului de biodiversitate ne îndreaptă spre *diversitatea ecosistemelor* cu cele două ramuri ale sale și anume *factorii biotici și abiotici*. Conținutul acestor factor se regăsesc în activitățile desfășurate de entitate, iar interpretarea acestora ne îndreaptă, în cea mai mare parte, spre serviciile ecosistemice cu referire la: *servicii de aprovizionare, extracție și producție; servicii culturale; servicii de reglare*.

Contabilitatea și biodiversitatea

Contextul în care se află contabilitatea o determină să realizeze o serie de acțiuni concrete pentru a răspunde la problemele existente și totodată a preveni unele probleme care pot să apară ulterior. În figura 2 se prezintă într-o manieră sintetizată unele măsuri de îmbunătățire a curriculumului universitar contabil.

Figura 2. Îmbunătățirea contabilității din perspectiva conservării biodiversității

Sursa: elaborată de autor

Informația din figura 2 relevă cele mai importante propuneri necesare în scopul racordării contabilității la noile condiții ale economiei mondiale. După cum se observă din figură, am păstrat denumirea de contabilitate sustenabilă deoarece există standarde de contabilitate și de educație în acest domeniu. Biodiversitatea ne oferă un prilej de a demonstra orientarea contabilității nu numai spre evenimentele trecute, dar și cele viitoare prin faptul că standardele IFRS S1 și IFRS S2 vizează prezentarea de informații cu privire la riscuri și oportunități prin estimarea evenimentelor viitoare cu acțiune semnificativă asupra performanței entității. O altă latură vizează declarațiile nefinanciare cu informații ce nu pot fi cuantificate, însă există evenimente cu influențe semnificative.

În eficientizarea contabilității financiare trebuie să punem accent pe evaluarea capitalului natural, identificarea riscurilor și oportunităților legate de conservarea biodiversității etc. Optimizarea contabilității manageriale se realizează prin revizuirea filozofiei costurilor din perspectiva serviciilor ecosistemice și a economiei circulare. Eficientizarea analizei economico-financiară necesită revizuirea conținutului indicatorilor-cheie de performanță financiară și nefinanciară pentru conservarea biodiversității la nivel de entitate.

Concluzii

Îmbunătățirea contabilității necesită revizuirea conținutului cheltuielilor și includerea a celor legate de conservarea biodiversității, de asemenea revizuirea criteriilor de evaluare a riscurilor și oportunităților cu influență semnificativă asupra performanței financiare și nefinanciare.

Contabilitatea managerială trebuie să revizuiască conținutul costurilor din perspectiva serviciilor ecosistemice și a economiei circulare și dezvoltarea conceptului de performanțe pentru biodiversitate.

Referințe bibliografice:

1. Acordul de la Paris – Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice. Disponibil: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:22016A1019(01))
2. Biodiversity. Disponibil: <https://biodiversity.europa.eu/policy/biodiversity-policies-at-the-european-level>
3. Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare. Disponibil: <https://www.iaasb.org/focus-areas/understanding-international-standard-sustainability-assurance-5000>
4. CECCAR. Disponibil: <https://ceccar.ro/ro/?p=30169>
5. Fundația IFRS. Disponibil: <https://www.ifrs.org/news-and-events/calendar/2024/november/international-sustainability-standards-board/>
6. Report Corporate Carbon Footprint, Jan 2022 – Dec 2022, IFAG. Disponibil: <https://www.ifac.org/who-we-are/our-purpose>